

IRODALOM

A lelkipásztori gondozás és a gazdasági szociális kérdés. Irta: Ürmösi József, homoródszentpáli unitárius lelkész. 113. I. Ára 2 kor. Kókai bizománya. 1916.

Tagadhatatlan, hogy a lelkipásztori munkát mindig eszményi célok kell, hogy vezessék és irányítsák. Az evangéliumban megnyilvánuló vallásos és erkölcsi eszmény, vagy más szóval istenországának fáradhatatlan munkálása jelöli meg a teret, melyen a keresztény lelkésznek mozognia kell. Nem volna visszataszítóbb kép, mint az anyagimádásba alásülyedt lelkész, aki magasabb hivatásáról megfeledkezve, a mindennapi kenyérért való küzdelemben és tülekedésben keresné munkája célját s arra sarkalná híveit is. Nem! nekünk az evangéliumi eszmény világától egy percre sem szabad eltávoznunk, mert különben a „külső sötétségben“ maradunk.

De hát vajjon ezen szép, eszményi oélnak a munkálása ki-zárja-e azt, hogy az élet igényeivel is számoljunk, hogy a mindennapi kenyérért is munkálkodjunk, hogy a társadalom jobb, helyesebb, igazságosabb átalakulásáért is küzdjünk? Nem, sőt egyenesen megköveteli. Aki a kereszténység szép elveiből a gyakorlati következményeit is levonja, annak okvetlen rá kell jönnie erre az igazságra. Ilyen értelemben szolgálja a kereszténység ügyét Ürmösi József homoródszentpáli lelkész újabban megjelent művével is. Amint ő mondja: „Isten országát hirdetjük mi is. Hogy az elközeliíhessen, itt a földi országban szükséges, hogy munkáljunk annak eljöveteleért! Az istenországa eszméje szerint alakítsuk át az emberi társadalmat, hogy a Krisztus lelke éljen és munkáljok mibennünk a szeretet által. Minden, amit az emberszeretet érdekében teszünk, munkálunk, szószéken és ezen kívül a társadalmi, családi életben és népünk körében, nem ellenkezhetik az evangéliummal és Krisztus elveivel“. (10. I.) Annyi bizonyos, hogy bármilyen eltérések mutatkozzanak a munka eszközeiben, a célhoz vezető utak megválasztásához, de a szerző ezen felfogásában egyesülniök kell a különböző irányú és felfogású keresztényeknek.

Az emberszeretet ezen mély érzésétől áthatva igyekszik a gazdasági szociális kérdést beletagolni először az evangéliumi

kereszténységbe s azután a lelkipásztori gondozás körébe s ezzel a szeretettel adja elő a gyakorlati szociális teendőket. Ebben a szeretetben keressük és találjuk meg a kezünk alatti munka értékét. A tudomány szempontjából sok kifogást emelhetnénk ellene. Forrásai nem elsőrendűek. Kritikája sok kívánnivalót hagy fenn. A kérdésnek csak a felszínén marad. Világokat mozgató nagy problémákkal szinte öntudatlan könnyedséggel bánik el. Sőt stiláris tekintetben is sok helyen kifogás alá esik. De hát a szerzőnek sincsenek tudományos igényei. „Tudományos külszint hiába akarnék adni, mert ez gyakorlati munka“ — mondja előszavában.

Azonban az a lelkes törekvés, mellyel a kereszténység elveit a gyakorlati életnek fölmerülő kérdéseivel mintegy termékenyíteni és gazdagítani akarja, föltétlen elismerést érdemel. Jól tudjuk, hogy szinte áthidalhatatlan szakadék van a kereszténység idealizmusa és a hivatalos szociáлизmus materializmusa között. De azért nem jogosulatlan az a törekvés, mely mindkettőnek az élet tompítani akarva bizonyos összhangot kíván teremteni közöttük. A „keresztény szociáлизmus“, amint az élet mutatja, nem képtelenség. A szerző jóakarató törekvését annál inkább el kell ismernünk, mert tudjuk, hogy hirdetett elvei nem üres elméletek, hanem azok alapján egyházközségében példányszerűen szervezett szociális élet folyik.

Az egyházi követelések érvényesítéséről. A vagyoni jogok érvényesítésének szabályainál a *szabatoság* az a legfőbb zsinórmérték, amely nélkül a felek céltalan zaklatása kiszámíthatatlan következményekkel jár. Az összes egyházak adózási és követelési rendszerében a legnagyobb összevi sszaság tapasztalható. Ez azután arra vezet, hogy az állami és közigazgatási hatóságok nem tudják a megkívántató segélyt nyújtani, mert nélkülözik az *egyházjogi tételes* jogszabályokat.

Az egyházak önkormányzati joga, intézményei, törvényei az állam oltalma alatt állanak, tehát az egyházak kötelessége a megfelelő szabályokról gondoskodni.

Ennek a gondolatnak adott kifejezést dr. *Zolnay Jenő* Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye t. főügyésze egy gyakorlati füzetecskében ily címen: „*Egyházi követelések behajtása s ezzel kapcsolatos kérdésekről*“.

Ez a kis füzet fölveti azt az érdekes gondolatot is, hogy az egyházközségek (átszármasztatott) jogán a politikai község veti ki és szedi be a hivatkozott tartozásokat. Ez azonban csak szerződés folytán lehetséges, amelyet a törvényhatóság és az egyházi felettes hatóság is jóvá kell hogy hagyjanak.

A tanulságos füzetet ajánljuk az egyházközségek vezetőinek a figyelmébe. Megrendelhető Kókai Lajos könyvkereskedőnél, Budapest. 60 fillér. L. a „Vármegye“ c. közigazgatási lap 1911. évi folyamában is.